

Nr 44.

Av herr **Reuterskiöld**, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar om anslag till kommittékostnader och extra utgifter.

I statsrådsprotokollet rörande de för flera huvudtitlar gemensamma frågorna i årets statsverksproposition har, under p. 7, departementschefen bland annat anfört, beträffande anslagen till kommittéer och utredningar samt till extra utgifter, att, även om anslagsbeloppen, såsom skett såväl i 1937 som i årets statsverksproposition, beräknas mera exakt än tidigare skett, »möjligheter till förstärkning av kommittéanslagen måste hållas öppna», men att en förändring av anslagen från reservations- till förslagsanslag, vilket är den enklaste utvägen för tillgodoseende av ej beräknade behov, icke borde komma till stånd. Vad som därför nu föreslås, är endast en höjning av kommittéanslagen inom vissa departement.

Departementschefens uttalande mot anslagens förändring till förslagsanslag har goda grunder, då en sådan förändring, som dock endast innebure ett återvändande till tidigare praxis, alltför lätt i våra dagar öppnar möjlighet till anslagsbeloppens till och med mångdubbla överskridande. Å andra sidan blir avvisandet av anslagsbeteckningens ändring ett slag i luften, om samtidigt, trots principen att reservationsanslag ej få överskridas, möjlighet beredes att på en omväg ordna överskridandet, nämligen genom överförande av sådana kostnader, som ej rymmas inom reservationsanslagets ram, på ett annat anslag, i regel huvudtitelns anslag till extra utgifter, eller genom överförande, med riksdagens samtycke visserligen, vilket praktiskt taget dock knappast kan, på grund av redan vidtagna faktiska åtgärder, vägras, av nödiga större belopp från det utom huvudtitlarna stående anslaget för oförutsedda utgifter. Mot denna senare utvägs anlitande kan dock icke så mycket invändas, då densamma förutsätter att fråga är om större behov, som oundgängligen böra tillgodoses, och utvägen i verkligheten innebär att det kommittéanslag, varom fråga är, blott erhålles som tillägg till det ett år tidigare för lågt beräknade beloppet, vilket med visst fog kan antagas hava av riksdagen utan vidare beviljats, därest behovet varit i förväg känt.

Så mycket mera måste man ställa sig betänksam mot bibehållande, *trots anslagsbeloppens höjning* redan i riksstaten, av den tidigare och alltfört praktiserade utvägen att Kungl. Maj:ten anvisar kommittéutgifter från ej blott kommittéanslaget, utan även från extra anslaget. Här föreligger, även med allt erkännande av en regerings strävan att hålla utgifterna för kommittéväsendet nere så mycket som möjligt, en betydande fara för kommittékostnadernas stegring därigenom att dels ökade belopp inom reservationsanslagens

ram bliva tillgängliga, dels i samma utsträckning som tidigare extra anslagen fortfarande skulle kunna användas. Det hade varit önskligt, att departementschefen kunnat uttala sig emot en sådan utveckling och att det klart och bestämt sagts ifrån att med de sålunda bättre beräknade anslagen måste följa kravet på *ett så sparsamt handhavande av dem, att de extra anslagen icke vidare skulle tagas i anspråk*. Under dessa förhållanden synes det vara ytterst önskvärt, att riksdagen icke lämnar departementschefens uttalanden i denna punkt utan alla erinringar, eftersom intet är lättare — eller oftare praktiserat — än att ett följande år departementschefen tolkar riksdagens tystnad som ett godtagande av hans tidigare uttalanden, vare sig dessa varit positiva eller negativa.

Beträffande de extra anslagen under huvudtitlarna synes det för övrigt, i anslutning till departementschefens yttranden under samma punkt i årets statsverksproposition, önskligt, att riksdagen uttalade sig för upptagande i budgeten av ett ur de extra anslagen utbrutet huvudtitelsanslag för sådana utgiftsbehov, som årligen återkomma och icke hava tillfällig karaktär, varigenom än mera underströkes, att *anslagen till extra utgifter uteslutande avse tillfälliga behov* för ändamål som ej kunnat förutses och ej kräva så stora medel att anslaget för oförutsedda utgifter rätteligen bör anlitas. Departementschefen redogör för kongresskostnader och utrikes resekostnader, vilka regelmässigt numera utgå från extra anslagen. Härtill kunde läggas, att även å det stora anslaget för oförsedda utgifter regelbundet vart år i praxis anvisas medel för ersättningar vid förskingringar m. m. Det kan ifrågasättas, om ej alla dylika extra utgifter, som blivit eller bliva fasta, borde utgå av särskilt huvudtitelsanslag, men då ett sådant anslags både benämning och belopp lärer böra bero av förslag från Kungl. Maj:t, synes riksdagen kunna begränsa sig till ett uttalande om önskvärdheten att användningen av de extra anslagen återföres till vad med dem väsentligen avsetts, och att en sammanblandning av olika anslag för lika ändamål skulle göra hela anslagsuppdelningen illusorisk och betydelselös.

Med hänvisning till det sagda hemställas,

att riksdagen ville, på sätt vederbörande utskott torde närmare utforma, i samband med prövningen av anslagen till kommittékostnader och extra utgifter, göra ett motiverande uttalande i den riktning ovan angivits.

Stockholm i januari 1938.

C. A. Reuterskiöld.